

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lagar om ändring av 2 och 5 § i lagen om landsbygdsnär-
ingsregistret samt lagen om växtförädlarrätt**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om landsbygdsnäringsregistret och lagen om växtförädlarrätt ändras.

Det föreslås att lagen om landsbygdsnäringsregistret ändras så att de uppgifter som behövs för uppbärande av avgifter för nyttjande av egenproducerat utsäde kan antecknas i landsbygdsnäringsregistret och att dessa uppgifter kan användas för uppbärande av den ersättning som skall betalas till sortägaren för nyttjande av egenproducerat utsäde .

Till lagen om växtförädlarrätt fogas en paragraf med bestämmelser om vilken rätt en sortägare skall ha till uppgifter ur landsbygdsnäringsregistret för uppbärande av avgifter för användning av egenproducerat utsäde. I propositionen föreslås att missbruk och vidare utlämnande av de uppgifter som erhållits skall vara straffbart.

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall träda i kraft vid ingången av den månad som först följer sedan de godkänts och stadfästs.

INNEHÅLLSEFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSEFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis	3
1.2. Bedömning av nuläget	4
2. Målsättning och de viktigaste förslagen	4
2.1. Propositionens mål	4
2.2. De viktigaste förslagen	5
3. Propositionens konsekvenser	5
4. Beredningen av propositionen	5
4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	5
4.2. Utlåtanden	6
DETALJMOTIVERING	8
1. Lagförslagen	8
1.1. 1.1. Lagen om landsbygdsnäringsregistret	8
1.2. Lagen om växtförädlarrätt	8
2. Ikraftträdande	10
3. Lagstiftningsordning	10
LAGFÖRSLAG	11
om ändring av 2 och 5 § i lagen om landsbygdsnäringsregistret	11
om ändring av lagen om växtförädlarrätt	12
BILAGA	14
PARALLELLTEXTER	14
om ändring av 2 och 5 § i lagen om landsbygdsnäringsregistret	14
om ändring av lagen om växtförädlarrätt	16

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Enligt 7 § i lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994) får de uppgifter som ingår i landsbygdsnäringsregistret ges och utlämnas till utomstående endast med samtycke av ägaren eller innehavaren av en registerenhet eller på uppdrag av honom, enligt lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd därav, eller för vetenskaplig forskning eller statistiska ändamål. Enligt detaljmotiveringen för lagrummet (RP 198/1994 rd) skall givandet och utlämnandet av uppgifter som finns i landsbygdsnäringsregistret eller som inhämtats för registret regleras uttömmande i paragrafen. Personuppgiftslagen (523/1999) gäller i tillämpliga delar också landsbygdsnäringsregistret.

Utgångspunkten för växtförädlarrätten är att växtsortens förädlare eller den som växtförädlarrätten överförs på (*sortägaren*) kan registrera sorten och få ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja den. Enligt 6 § i lagen om växtförädlarrätt (789/1992) får andra än sortägaren inte utan ägarens samtycke producera förökningsmaterial av sorten. Enligt 6 b § i lagen har en jordbrukare, under de förutsättningar om vilka bestäms i 6 c §, rätt att på sin egen lägenhet använda sådant utsäde som han framställt av en sort. I 6 c § föreskrivs att jordbrukaren har rätt att mot ersättning till förökningsändamål använda på den egna lägenheten bärgad skörd av växter som uppräknas i lagen och som omfattas av det rättskydd som uppkommit genom växtförädlarrätten. Enligt 6 d § i lagen är jordbrukaren skyldig att på begäran lämna myndigheterna och sortägaren de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten skall kunna konstateras.

Bestämmelserna om användningen av egenproducerat utsäde fogades till lagen genom den lag om ändring av lagen om växtförädlarrätt (238/1999) som gavs 1999, nedan *författningsändringen*. Enligt regeringens proposition skall staten inte uppbära avgif-

terna, utan det är sortägarens sak att uppbära de ersättningar som skall betalas av odlaren. Avgifter för egenproducerat utsäde uppbärs årligen till ett belopp av ca 1,7 miljoner euro. För att ersättningssystemet skall fungera förutsätts att sortägaren har tillgång till de uppgifter som behövs för att konstatera betalningsskyldigheten. I regeringspropositionen konstateras också att uppbörden av ersättningen har planerats så, att uppgifterna om odling av hemmaproducerat utsäde samlas in samtidigt med jordbrukarnas uppgifter för ansökan om stöd som gäller åkerbruket. Enligt regeringens proposition har avsikten varit att uppgifterna skall samlas in och bearbetas vid jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral (*Tike*), så att de får den form som behövs vid uppbörden, och sedan skickas till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. som sköter avgiftsuppbörden för ägarnas räkning. I lagen om landsbygdsnäringsregistret, lagen om växtförädlarrätt eller bestämmelser som meddelats med stöd av dessa ingår emellertid inte någon bestämmelse enligt vilken uppgifter ur landsbygdsnäringsregistret får lämnas ut för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde.

Uppbärandet av avgifter som skall betalas för odling av egenproducerat utsäde har för närvarande i praktiken genomförts på det sätt som planerats i regeringspropositionen. Uppgifter om odling av egenproducerat utsäde lämnas till Tike, varifrån uppgifterna utlämnas till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. Till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. lämnas årligen följande uppgifter om de odlare som omfattas av systemet med avgift för egenproducerat utsäde: lägenhetssignum, företagets namn, postnummer och näradress, den primära odlarens namn, postnummer och näradress, språkkod, uppgifter om huruvida lägenheten överskrider stödgränsen, basskiftessignum, basskiftets namn, jordbruksskiftessignum, areal, växtkod, växtsortskod, det använda utsädets beskaffenhet, uppgifter om huruvida den växt som odlas är ekologiskt producerad och i så fall huruvida växten är i ekologisk odling, i övergångsskede eller i

sedvanlig odling, uppgifter om huruvida lägenheten omfattar mer än 10 hektar åker, i fråga om lägenheter med mindre än 10 hektar åker endast uppgifter om basskiftet och jordbruksskiftet för potatisväxter samt en växtkod som anger potatisens användningsändamål och i fråga om lägenheter med över 10 hektar åker utöver ovan nämnda potatisuppgifter även växtkoder som anger arten för den växt som odlas.

I Finland odlas förutom sorter som skyddas enligt den nationella växtförädlarrätten även i någon mån sorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt. De uppgifter som Tike har lämnat ut har även gällt dessa sorter. Inom Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt erkänner man i enlighet med artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt (*förordningen om växtförädlarrätt*) möjligheten för odlaren att för förökningsändamål mot en rimlig ersättning till sortägaren använda skörden från den egna lägenheten. I kommissionens förordning (EG) nr 1768/95 om införande av genomförandebestämmelser för det undantag i jordbruket som föreskrivs i artikel 14.3 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt (*förordningen om införande av genomförandebestämmelser för undantag i jordbruket*) förpliktas odlaren att till sortägaren lämna ut relevant information för genomförande av betalningsförpliktelsen. Till dessa delar motsvarar Europeiska gemenskapens växtförädlarrättssystem i stort sett Finlands nationella system.

1.2. Bedömning av nuläget

I 80 § 1 mom. i Finlands grundlag förutsätts att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag skall utfärdas genom lag. Dessutom skall bestämmelser om skydd för personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas genom lag. Lämnan- de av sådana detaljerade uppgifter som uppräknas ovan i punkt 1.1, i fråga om en enskild odlare och hans eller hennes yrkesutövning och som lämnas för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde kan anses vara en sådan

sak om vilken bestämmelser skall utfärdas genom lag. Såsom konstaterats ovan innehåller lagen om landsbygdsnäringsregistret ingen sådan bestämmelse med stöd av vilken uppgifter ur registret skulle kunna användas för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde. Någon sådan bestämmelse ingår inte heller i lagen om växtförädlarrätt, utan vid skapandet av systemet med avgifter för egenproducerat utsäde har man nöjt sig med att endast nämna saken i motiveringen till regeringspropositionen om ändring av lagen (punkt 2.6). Denna beskrivning av förfarandet som tagits med i det förberedande arbetet utgör emellertid inte någon i 7 § 1 mom. 2 punkten i lagen om landsbygdsnäringsregistret angiven grund för utlämnande av registeruppgifter i enlighet med lagen eller någon bestämmelse som utfärdats med stöd av den. Det kan därför inte anses föreligga någon sådan författningsgrund som förutsätts i grundlagen för utlämnande av uppgifter till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. I den gällande lagen eller vid beredningen av den har inte alls beaktats möjligheten för de sortägare som inte hör till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. att få tillgång till sådana uppgifter ur landsbygdsnäringsregistret som behövs för uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde. Dessutom har från landsbygdsnäringsregistret lämnats ut även sådana uppgifter som inte är nödvändiga för uppbärande av avgifter för användning av egenproducerat utsäde. Sådana uppgifter har varit uppgifter om basskiftet och jordbruksskiftet samt uppgifter om huruvida lägenheten överskrider stödgränsen.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1. Propositionens mål

Det huvudsakliga målet med propositionen är att precisera lagstiftningen så att det finns behövlig författningsgrund för införande i landsbygdsnäringsregistret av de uppgifter som behövs för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde och för lämnande av dessa från Tike till sortägaren. Justitiekanslern i statsrådet har förutsatt detta i sitt beslut gällande ett klagomål om utlämnandet av

uppgifter (Dnr 916/1/01). Målet är dessutom att garantera att de uppgifter i landsbygdsnäringsregistret som lämnats ut till en sortägare enbart används för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde. På detta sätt försöker man trygga både tillgodoseendet av sortägarens fordringsrätt och bevarandet av odlarens skydd av affärs- och yrkeshemligheter.

2.2. De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att det användningsändamål som i lagen om landsbygdsnäringsregistret fastställts för landsbygdsnäringsregistret skall utvidgas så att registeruppgifterna kan användas för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde. Dessutom föreslås att lagen ändras så att man i registret kan införa sådana allmänna uppgifter som nämns i lagförslaget och som behövs för fastställande av betalningsskyldigheten i fråga om egenproducerat utsäde och skyldighetens omfattning. Genom ändringen av registrets användningsändamål och de uppgifter som införs i registret skapas en författningsgrund med stöd av vilken registret och uppgifterna i det kan användas för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde.

I propositionen föreslås att man till lagen om växtförädlarrätt skall foga en bestämmelse med stöd av vilken en sortägare har rätt att få de uppgifter ur landsbygdsnäringsregistret som behövs för genomförande av betalningsskyldigheten i fråga om egenproducerat utsäde. I bestämmelsen fastställs hurdana uppgifter som får lämnas ut och hur dessa uppgifter får användas. På basis av avgivna utlåntanden uppställs som villkor för utlämnandet av uppgifter att sortägaren och odlaren eller organisationer som representerar dem i enlighet med 6 c § i lagen om växtförädlarrätt har kommit överens om den ersättning som skall betalas till sortägaren. Tre år efter utgången av det kalenderår som uppgifter om avgifter för egenproducerat utsäde gäller, skall sortägaren förstöra uppgifter som lämnats ut. Det föreslås att missbruk av uppgifterna som sker uppsåtligt eller av oaksamhet skall vara straffbart.

I regeringens proposition har inte inkluderats någon sådan bestämmelse om avtalet

mellan Tike och den som erhåller uppgifter om egenproducerat utsäde som föreslagits i utlåtandena. Jord- och skogsbruksministeriet fattar årligen på ansökan av sortägaren beslut om utlämnandet av uppgifter. I samband med detta beslut säkerställs att de krav som i lagstiftningen ställs på utlämnandet av uppgifter uppfylls. Det är således inte nödvändigt att ställa särskilda krav på förhållandet eller avtalet mellan jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och den som erhåller uppgifter om egenproducerat utsäde, vilka skulle avvika från Tike övriga verksamhet.

I propositionen föreslås dessutom att namnet på den laga domstol som avses i lagen om växtförädlarrätt ändras så att det motsvarar det nuvarande namnet på Helsingfors underrett.

3. Propositionens konsekvenser

Propositionen har inte några väsentliga ekonomiska konsekvenser eller konsekvenser i fråga om personal. För närvarande är det Tike som samlar in och vidarebefordrar de uppgifter som används vid uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde. Propositionen ändrar inte på detta förfarande. I fråga om odlarna och sortägarna ändrar propositionen inte på rådande praxis när det gäller uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde, så propositionen har således inte några ekonomiska konsekvenser eller konsekvenser i fråga om personal när det gäller odlarna och sortägarna. Propositionen har inte heller några regionala konsekvenser som växlar mellan olika områden.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Justitiekanslern i statsrådet har i sitt beslut fäst uppmärksamhet vid missförhållanden i anslutning till införandet av uppgifter om egenproducerat utsäde i landsbygdsnäringsregistret samt utlämnandet av uppgifter ur registret. Justitiekanslern har i sitt beslut i saken förutsatt att lagstiftningsåtgärder vidtas

för att dessa inexaktheter i samband med registerföringen avlägsnas.

4.2. Utlåtanden

Utlåtande om förslaget avgavs av justitieministeriet, dataombudsmannen, växtförädlarrättsbyrån, Boreal Växtförädling Ab, Siemenkauppiainen Yhdistys r.y., Tike, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter (MTK) och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f. (SLC).

Boreal Växtförädling Ab anser att i enlighet med propositionen kommer uppgifter om odling av sorter att lämnas ut i avsevärt mindre grad än för närvarande och med hänvisning till beslutet av justitiekanslern i statsrådet finns det varken juridiska eller sakliga grunder för att begränsa utlämnandet av information på det föreslagna sättet. Enligt Boreal Växtförädling Ab leder det föreslagna förfarandet till att Tike ansvarar för enligt vilken växtsort odlaren faktureras och om odlaren faktureras utgående från den nationella växtförädlarrätten eller Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt. Säkerställandet av att faktureringen är korrekt och korrigeringen av fel övergår till Tike. Dessutom är det svårt för odlaren att kontrollera att fakturan är korrekt och göra rättelseyrkanden angående fakturan.

Enligt Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. begränsar propositionen realiseringen av växtförädlarrätten. Föreningen anser att propositionen begränsar användningsmöjligheterna för utlämnade uppgifter jämfört med nuvarande förhållande och föreslår att propositionen skall ändras på flera punkter så att utlämnade uppgifter skall kunna användas förutom för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde också i övrigt för fullgörande av växtförädlarrätten samt att uppgifter skall lämnas ut i större utsträckning än vad som föreslagits. Enligt föreningen inverkar propositionen på de kostnader som föranleds av uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde eftersom sortägaren blir tvungen att sätta ner mera arbete än i dagens läge för att kontrollera uppgifternas riktighet. Enligt föreningen lämnar Tike för närvarande ut uppgifter i en bredare omfattning än vad som nämns i propositionen. Även om Siemenka-

uppiainen Yhdistys r.y. representerar så gott som alla ägare till eller representanter för i Finland skyddade växtsorter, vill alla ägare eller representanter inte nödvändigtvis ansluta sig till föreningen och därför skall också enskilda sortägare eller representanter kunna få de uppgifter ur landsbygdsnäringsregistret som är nödvändiga för uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde.

Enligt utlåtandet av MTK skall det i lagen om växtförädlarrätt föreskrivas att den som erhåller uppgifter gällande avgifter för egenproducerat utsäde skall ha ett avtal med Tike. Innan ett beslut om utlämnande av uppgifter fattas borde det enligt MTK säkerställas att det mellan producentorganisationerna och den sammanslutning som representerar förhandlare finns ett gällande avtal om beloppet av avgifterna för egenproducerat utsäde. MTK anser att uppgifterna enligt 6 f § i den föreslagna lagen om växtförädlarrätt räcker bra till för att betalningsskyldigheten skall kunna konstateras. Till paragrafen borde enligt MTK fogas en bestämmelse om hur länge uppgifter som utlämnats för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde får sparas. MTK anser att uppgifterna borde förstöras omedelbart efter att faktureringsprocessen avslutats.

SLC anser i sitt utlåtande att innan uppgifter som används för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde lämnas ut skall parterna avtala om beloppet av avgifterna för egenproducerat utsäde.

Växtförädlarrättsbyrån konstaterar i sitt utlåtande att den inte har förutsättningar att bedöma i hur stor utsträckning uppgifter om en enskild odlare skall lämnas ut för utredande och tryggnad av sortägarens rätt att få ersättning för egenproducerat utsäde. Växtförädlarrättsbyrån påpekar att alla sortägare inte är medlemmar i en sammanslutning som representerar förhandlare och att dessa instansers lika rätt till uppgifter måste beaktas.

Dataombudsmannen konstaterar i sitt utlåtande att om Tike när det gäller uppgifter som används vid uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde fungerar som den instans som tekniskt samlar in och överlämnar uppgifterna, skall denna ställning framgå av bestämmelserna.

Justitieministeriet och Tike meddelar i sina

utlåtanden att de inte har några anmärkningar på förslaget till bestämmelser.

På basis av avgivna utlåtanden har omnämnandet av en sammanslutning som representerar fröhandlare avlägsnats från de föreslagna bestämmelserna och propositionen har ändrats så att sådana uppgifter i landsbygds-

näringsregistret som är avsedda för uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde lämnas ut till sortägare. På så sätt är det möjligt att lämna ut uppgifter både till enskilda sortägare och till sådana instanser som sortägarna har befullmäktigat att verka på deras vägnar.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. 1.1. Lagen om landsbygdsnäringsregistret

2 §. *Registrets ändamål.* Det föreslås att paragrafen ändras så att landsbygdsnäringsregistret kan användas också för uppbärande av den ersättning som i enlighet med 6 c § i lagen om växtförädlarrätt betalas till sortägaren för användning av egenproducerat utsäde. De uppgifter som behövs för uppbärandet av ersättningen samlas vanligen in samtidigt som de uppgifter som behövs vid sökande av stöd för åkerodling samlas in hos odlarna. Sådana uppgifter är för närvarande bl.a. den art som odlas, sorten och arealen. För betalning av ersättning för användning av egenproducerat utsäde behövs dessutom uppgifter om huruvida odlaren har använt köpt utsäde eller egenproducerat utsäde. I 6 c § i lagen om växtförädlarrätt föreskrivs om den skyldighet att betala ersättning som föranleds av användningen av egenproducerat utsäde.

5 §. *Uppgifter i registret.* Det föreslås att paragrafen ändras så att i registret också kan införas uppgifter om de arter och sorter som odlas på registerenheten och odlingsarealen för dessa samt uppgifter om huruvida det använda utsädet är certifikatutsäde. Uppgifterna behövs för fastställande av skyldigheten att betala ersättning för användningen av lägenhetens eget utsäde som producerats genom odling av en sådan skyddad sort som avses i lagen om växtförädlarrätt.

1.2. Lagen om växtförädlarrätt

6 f §. *Rätten att få uppgifter om odling av en skyddad sort.* Enligt 6 c § i lagen om växtförädlarrätt har jordbrukaren rätt att mot ersättning till förökningsändamål använda på den egna lägenheten bärgad skörd av växter, frånsett hybrider, som omfattas av det rättskydd som växtförädlarrätten gett upphov till. Denna rätt gäller odling av havre, korn, råg, vete, rågvete, rybs, raps, oljelin, ärter,

bondböna, potatis och bovete. Enligt 6 d § i lagen är jordbrukaren skyldig att på begäran lämna myndigheterna och sortägaren de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten skall kunna konstateras. Ovan nämnda bestämmelser fogades till lagen genom författningsändringen från år 1999. I den regeringsproposition som gäller lagändringen konstateras att staten inte uppbär avgifter gällande odling av egenproducerat utsäde, utan att det är förädlarens sak att uppbära de avgifter som odlaren skall betala. I regeringspropositionen konstateras att det för att ersättningsystemet skall fungera förutsätts att sortägaren till sitt förfogande har de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten skall kunna konstateras. I propositionen konstateras också att uppbörden av ersättningen har planerats bli ordnad så, att uppgifterna om odling av hemmaproducerat utsäde samlas in samtidigt med odlarnas uppgifter för ansökan om stöd som gäller åkerbruket. Enligt regeringspropositionen har avsikten varit att uppgifterna skall samlas in och bearbetas vid Tike, så att de får den form som behövs vid uppbörden, och sedan skickas till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y., som sköter avgiftsuppbörden för förädlarnas räkning. I den gällande lagen föreskrivs dock inte om denna rätt att få information och vid beredningen av lagen har inte alls beaktats möjligheten för sortägare som inte hör till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. att få tillgång till de uppgifter i landsbygdsnäringsregistret som behövs vid uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde.

I paragrafen föreslås att sortägaren skall ha rätt att få tillgång till de uppgifter i landsbygdsnäringsregistret som behövs för fullgörande av den skyldighet att betala ersättning som avses i 6 c §. Sortägaren skall emellertid endast ha rätt till sådana uppgifter som är absolut nödvändiga för utredande av sortägens rätt till betalning och uppbörden av avgifter. Sådana uppgifter kan anses vara namnet på odlare som omfattas av skyldigheten att betala ersättning, odlarens adress och telefonnummer, lägenhetens lägenhetssignum, språkkod, uppgifter om huruvida åkerarealen

i odlarens besittning är mindre än 10 hektar, i fråga om en skyddad potatissort över två hektar samt i fråga om odling av tidig potatis under täckmaterial över en hektar samt odlingshektar räknat per växtsort i fråga om odling av utsäde av en skyddad sort som producerats på egen lägenhet. Dessutom kan uppgifter lämnas ut om huruvida odlingsarealen för växtsorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt överstiger en sådan areal som kalkylmässigt behövs för att producera 92 ton spannmål och uppgifter om huruvida odlingsarealen för potatissorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt överstiger en sådan areal som kalkylmässigt behövs för att producera 185 ton potatis. Dessa punkter baserar sig på förordningen om växtförädlarrätt och förordningen om införande av genomförandebestämmelser för undantag i jordbruket. Då villkoren i förordningarna uppfylls är det tillåtet för odlare som inte når upp till ifrågasättande kalkylmässiga gränsvärden att för förökningsändamål använda skördeprodukter som har bärgats på den egna lägenheten. En mera omfattande rätt till uppgifter än vad som absolut behövs för tryggnad av sortägarens fordringsrätt i fråga om ersättningen kan inte godtas.

Uppgifter i landsbygdsnäringsregistret lämnas ut till en sortägare för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet på ansökan av sortägaren. Detta beslut skall fattas årligen och i samband med beslutet skall det kontrolleras att de villkor som ställs på utlämnandet av uppgifter uppfylls. I de fall då en sortägare har gett en utomstående instans i uppgift att sköta uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde, skall den som verkar på sortägarens vägnar lägga fram en utredning över att instansen har rätt att ta emot uppgifter som används vid uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde på sortägarens vägnar. I praktiken kommer uppgifter som används för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde att lämnas ut så gott som enbart till Siemenkauppiainen Yhdistys r.y. som sköter uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde för praktiskt taget alla sortägare.

I paragrafens 2 mom. begränsas använd-

ningen av de uppgifter som överläts till en sortägare. För att odlarens integritet samt affärs- och yrkeshemligheter skall skyddas föreslås att man tar med en bestämmelse i lagen om att en sortägare skall få använda uppgifter som lämnats ut endast för tillgodoseende av sortägarens rätt till den betalning som avses i 6 c § i lagen om växtförädlarrätt. Det tillåtna användningsändamålet för uppgifterna samt innehållet i det utlämnande av uppgifterna som anges i första momentet tolkas snävt som skydd av odlarens datasäkerhet. Det föreslås dessutom att man i momentet uttryckligen skall nämna att en sortägare inte har rätt att lämna ut uppgifterna vidare. Genom att förbjuda att uppgifter lämnas ut vidare försäkras man sig om att de uppgifter som lämnats ut ur landsbygdsnäringsregistret för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde endast används av sortägaren och då endast på det sätt som anges i den föreslagna paragrafen. I fråga om uppgifter om fysiska personer har dataombudsmannen enligt personuppgiftslagen rätt att övervaka användningen av personuppgifterna. Eftersom en avsevärd del av odlarna utövar sin näring som enskilda näringsidkare gäller dataombudsmannens tillsynsrätt en betydande del av de uppgifter som lämnas ut för uppbärande av avgifter för egenproducerat utsäde. I 34 b § föreslås straff för missbruk och utlämnande av uppgifterna vidare.

I paragrafens 3 mom. ställs som villkor för utlämnandet av uppgifter som används vid uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde att sortägaren och odlaren eller organisationer som representerar dem i enlighet med 6 c § har avtalat om den ersättning som betalas till sortägaren. I 6 c § föreskrivs att ett avtal om beloppet av den ersättning som skall betalas till sortägaren kan ingås mellan sortägaren och odlaren eller mellan organisationer som representerar dem. Avtal mellan organisationer skall inte begränsa den fria konkurrensen eller utgöra hinder för att enskilda sortägare och odlare direkt sinsemellan kan komma överens om nivån på avgifterna för egenproducerat utsäde. Har inget avtal gjorts eller tillämpas det inte, är odlaren skyldig att till sortägaren betala en ersättning som utgör 50 procent av den summa som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial

av sorten.

Även om det i 6 c § avsedda avtalet inte gäller har sortägaren likväl rätt att i enlighet med 6 d § få uppgifter om odling av sorten direkt av odlaren och av den som bearbetar förökningsmaterial. Med hjälp av denna paragraf försöker man balansera förhandlingsläget mellan sortägarna och odlarna när det gäller avgifterna för egenproducerat utsäde. Genom avtal om ersättningsbeloppet säkerställer sortägaren tillgången till information ur landsbygdsnäringsregistret.

6 g §. Förstöring av uppgifter om odling av en skyddad sort. I paragrafen fastställs hur länge en sortägare får bevara uppgifter som utlämnats till sortägaren för uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde. Tre år efter utgången av det kalenderår som uppgifter om avgifter för egenproducerat utsäde gäller, skall sortägaren förstöra alla uppgifter som ur landsbygdsnäringsregistret lämnats ut för uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde. Bestämmelsen säkerställer dels att uppgifterna står till sortägarrens förfogande tillräckligt länge för att öklarheter och reklamationer som förekommer vid uppbörden av avgifter för egenproducerat utsäde skall kunna utredas och dels att uppgifter som är föråldrade med tanke på användningsändamålet inte i strid med personuppgiftslagen i onödan bibehålls i registret.

34 b §. Missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort. I paragrafen föreslås att utlämnande och användande av uppgifter som avses i 6 f § i lagförslaget i strid med det användningsändamål som avses i 2 mom. i samma paragraf skall kriminaliseras. Gärningen skall kallas missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort och straffarten kan endast vara böter. Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet lämnar ut eller använder uppgifter som utlämnats med stöd av 6 f § i strid med det användningsändamål som avses i 6 f § 2 mom. skall dömas för gärningen. Avsikten med bestämmelsen är att garantera att en sortägare inte lämnar ut eller använder uppgifter om en odlare som sortägaren erhållit med stöd av 6 f § på ett sätt som äventyrar jordbrukarens integritet eller affärs- eller y-

keshemlighet.

38 §. Forum. Det forum som nämns i paragrafen föreslås bli ändrat så att det motsvarar Helsingfors underrätts nuvarande namn.

2. Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna skall träda i kraft vid ingången av den månad som först följer sedan de antagits och stadfästs.

3. Lagstiftningsordning

Genom propositionen försöker man både trygga sortägarrens rätt till avgifter för egenproducerat utsäde och skydda odlarens integritet och bevarandet av affärshemligheter. Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen skall bestämmelser utfärdas genom lag om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag och vidare enligt 10 § 1 mom. i grundlagen skall bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. De i lagförslaget avsedda uppgifter som samlas i landsbygdsnäringsregistret och som lämnas ut till en sortägare kan åtminstone delvis utgöras av sådana uppgifter om fysiska personer som avses i personuppgiftslagen.

I lagen om växtförädlarrätt föreskrivs om rätten för växtsortens ägare att uppbära avgifter av jordbrukarna för egenproducerat utsäde och att få del av de uppgifter som behövs för konstaterande av ersättningsskyldigheten. På så sätt har växtsortägaren i enlighet med 8 § 1 mom. 4 punkten i personuppgiftslagen rätt att samla in sådana uppgifter som behövs för erhållandet av avgifter för egenproducerat utsäde.

Med stöd av vad som anförts ovan stämmer de ändringar som föreslås i lagen om landsbygdsnäringsregistret och lagen om växtförädlarrätt överens med bestämmelserna i grundlagen och de kan stiftas i den lagstiftningsordning som avses i 72 § i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av 2 och 5 § i lagen om landsbygdsnäringsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 29 december 1994 om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994) 2 § och 5 § 2 mom. som följer:

2 §*Registrets ändamål*

Uppgifterna i registret används inom landsbygdsnäringsförvaltningen vid förvaltning och övervakning av stöd, vid annan beredning av beslutsfattandet, vid planering av åtgärder och vid uppföljning och kontroll av deras verkningar, för statistiska ändamål och för forskning. Vidare kan uppgifterna i registret användas i enlighet med 6 c § i lagen om växtförädlarrätt (789/1992) för uttagande av den ersättning som skall betalas till sortägaren för nyttjande av egenproducerat utsäde samt för tillsyn över veterinära bestämmelser och föreskrifter och för administration som denna förutsätter.

5 §*Uppgifter i registret*

Som allmänna uppgifter kan i registret införas uppgifter om registerenheter, ägarna

eller innehavarna av registerenheter, arealerna av markanvändningsslagen, de växtarter och växtsorter som odlas på registerenheten, odlingsarealen för dessa samt uppgifter om huruvida det använda utsädet är certifikatutsäde. Allmänna uppgifter är registerenhetens namn, läge och fastighetsbeteckning och registerenhetens signumuppgifter samt personuppgifter och uppgifter om arealerna för de olika markanvändningsslagen. Som personuppgifter får registreras endast ägarens eller innehavarens namn, adress, telefonnummer, personbeteckning eller affärs- och samfundssignum, ägarsignum samt uppgifter om yrke, utbildning och uppgift om ägarens eller innehavarens modersmål eller kontaktspråk. Dessutom kan i registret införas administrativa uppgifter som hänför sig till registrets användning.

Denna lag träder i kraft den x 200x.

2.

Lag**om ändring av lagen om växtförädlarrätt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1992 om växtförädlarrätt (789/1992) 38 § samt
fogas till lagen nya 6 f, 6 g och 34 b § som följer:

6 f §

*Rätt till uppgifter om odling av en skyddad
sort*

En sortägare har rätt att ur det i lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994) avsedda landsbygdsnäringsregistret få tillgång till uppgifter som behövs för fullgörande av den i 6 c § avsedda betalningsskyldigheten. Som sådana uppgifter får följande uppgifter om en odlare lämnas ut:

1) odlarens namn, adress och telefonnummer,

2) lägenhetssignum,

3) språkkod,

4) uppgifter om huruvida åkerarealen i odlarens besittning är mindre än 10 hektar, i fråga om en skyddad potatissort över 2 hektar eller i fråga om odling av tidig potatis under täckmaterial över 1 hektar,

5) uppgifter om huruvida odlingsarealen för växtsorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt överstiger en areal som kalkylmässigt behövs för att producera 92 ton spannmål,

6) uppgifter om huruvida odlingsarealen för potatissorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt överstiger en areal som kalkylmässigt behövs för att producera 185 ton potatis, samt

7) odlingsarealer per växtsort när det gäller egenproducerat utsäde av skyddade växtsorter.

En sortägare får använda uppgifter som lämnats ut i enlighet med 1 mom. endast för

realisering av rätten till ersättning i enlighet med 6 c §. Sortägaren har inte rätt att lämna uppgifterna vidare.

En förutsättning för utlämnande av uppgifter enligt 1 mom. är att sortägaren och odlaren eller organisationer som representerar dem i enlighet med 6 c § har avtalat om den ersättning som skall betalas till sortägaren.

6 g §

*Förstöring av uppgifter om odling av en
skyddad sort*

Tre år efter utgången av det kalenderår beträffande vilket uppgifter har lämnats ut för fullgörande av den betalningsskyldighet som avses i 6 c § skall sortägaren förstöra uppgifter som lämnats ut med stöd av 6 f §.

34 b §

*Missbruk av uppgifter om odling av en skyddad
sort*

Den som i strid med det syfte som avses i 6 f § 2 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar ut eller använder sådana uppgifter som lämnats ut med stöd av 6 f § skall för missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort dömas till böter.

38 § rätt.

Forum _____

Laga domstol för behandling av ärenden Denna lag träder i kraft den x 200x.
med stöd av denna lag är Helsingfors tings- _____

Helsingfors den 3 december 2004

Republikens president

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister Juha Korkeaoja

1.

Lag**om ändring av 2 och 5 § i lagen om landsbygdsnäringsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 29 december 1994 om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994) 2 § och 5 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Registrets ändamål

Uppgifterna i registret används inom landsbygdsnäringsförvaltningen vid förvaltning och övervakning av stöd, vid annan beredning av beslutsfattandet, vid planering av åtgärder och vid uppföljning och kontroll av deras verkningar, för statistiska ändamål och för forskning. Vidare kan uppgifterna i registret användas för tillsyn över veterinära stadganden och bestämmelser och för administration som denna förutsätter.

5 §

Uppgifter i registret

Som allmänna uppgifter kan i registret införas uppgifter om registerenheter, ägar- eller innehavarna av registerenheter och arealerna av markanvändningsslagen. Allmänna uppgifter är registerenhetens namn, läge och fastighetsbeteckning och register-

Föreslagen lydelse

2 §

Registrets ändamål

Uppgifterna i registret används inom landsbygdsnäringsförvaltningen vid förvaltning och övervakning av stöd, vid annan beredning av beslutsfattandet, vid planering av åtgärder och vid uppföljning och kontroll av deras verkningar, för statistiska ändamål och för forskning. Vidare kan uppgifterna i registret användas *i enlighet med 6 c § i lagen om växtförädlarrätt (789/1992) för uttagande av den ersättning som skall betalas till sortägaren för nyttjande* av egenproducerat utsäde samt för tillsyn över veterinära bestämmelser och föreskrifter och för administration som denna förutsätter.

5 §

Uppgifter i registret

Som allmänna uppgifter kan i registret införas uppgifter om registerenheter, ägar- eller innehavarna av registerenheter, arealerna av markanvändningsslagen, *de växtarter och växtsorter som odlas på registerenheten, odlingsarealen för dessa samt*

Gällande lydelse

enhetens signumuppgifter samt personuppgifter och uppgifter om arealerna för de olika markanvändningsslagen. Som personuppgifter får registreras endast ägarens eller innehavarens namn, adress, telefonnummer, personbeteckning eller affärs- och samfundssignum, ägarsignum samt uppgifter om yrke, utbildning och språk. Dessutom kan i registret införas administrativa uppgifter som hänför sig till registrets användning.

Föreslagen lydelse

uppgifter om huruvida det använda utsädet är certifikatutsäde. Allmänna uppgifter är registerenhetens namn, läge och fastighetsbeteckning och registerenhetens signumuppgifter samt personuppgifter och uppgifter om arealerna för de olika markanvändningsslagen. Som personuppgifter får registreras endast ägarens eller innehavarens namn, adress, telefonnummer, personbeteckning eller affärs- och samfundssignum, ägarsignum samt uppgifter om yrke, utbildning och *uppgift om ägarens eller innehavarens modersmål eller kontaktspråk.* Dessutom kan i registret införas administrativa uppgifter som hänför sig till registrets användning.

Denna lag träder i kraft den x 200x.

2.

Lag**om ändring av lagen om växtförädlarrätt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1992 om växtförädlarrätt (789/1992) 38 § samt
fogas till lagen nya 6 f, 6 g och 34 b § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 f §

**Rätt till uppgifter om odling av en skyddad
sort**

En sortägare har rätt att ur det i lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994) avsedda landsbygdsnäringsregistret få tillgång till uppgifter som behövs för fullgörande av den i 6 c § avsedda betalningsskyldigheten. Som sådana uppgifter får följande uppgifter om en odlare lämnas ut:

1) odlarens namn, adress och telefonnummer,

2) lägenhetssignum,

3) språkkod,

4) uppgifter om huruvida åkerarealen i odlarens besittning är mindre än 10 hektar, i fråga om en skyddad potatissort över 2 hektar eller i fråga om odling av tidig potatis under täckmaterial över 1 hektar,

5) uppgifter om huruvida odlingsarealen för växtsorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt överstiger en areal som kalkylmässigt behövs för att producera 92 ton spannmål,

6) uppgifter om huruvida odlingsarealen för potatissorter som skyddas enligt Europeiska gemenskapens växtförädlarrätt överstiger en areal som kalkylmässigt behövs för att producera 185 ton potatis, samt

Gällande lydelse

7) odlingsarealer per växtsort när det gäller egenproducerat utsäde av skyddade växtsorter.

En sortägare får använda uppgifter som lämnats ut i enlighet med 1 mom. endast för

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

realisering av rätten till ersättning i enlighet med 6 c §. Sortägaren har inte rätt att lämna uppgifterna vidare.

En förutsättning för utlämnande av uppgifter enligt 1 mom. är att sortägaren och odlaren eller organisationer som representerar dem i enlighet med 6 c § har avtalat om den ersättning som skall betalas till sortägaren.

6 g §

Förstöring av uppgifter om odling av en skyddad sort

Tre år efter utgången av det kalenderår beträffande vilket uppgifter har lämnats ut för fullgörande av den betalningsskyldighet som avses i 6 c § skall sortägaren förstöra uppgifter som lämnats ut med stöd av 6 f §.

34 b §

Missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort

Den som i strid med det syfte som avses i 6 f § 2 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar ut eller använder sådana uppgifter som lämnats ut med stöd av 6 f § skall för missbruk av uppgifter om odling av en skyddad sort dömas till böter.

*38 §**Forum*

Laga domstol för behandling av ärenden med stöd av denna lag är Helsingfors rådstuvurätt.

*38 §**Forum*

Laga domstol för behandling av ärenden med stöd av denna lag är Helsingfors tingsrätt.

Denna lag träder i kraft den x 200x.